

Sz. Tóth Gyula
Angyaltárs

Ajándékba kaptam ezt, útravaló:

Nagy Gáspár: Hótalán a hegyek inge

Ez a tél még megváltatlan,
nincs rá mentség: fehér paplan,
se hó, se hold nem világol –
amíg fölragyog a jászol

hordjuk szívünk szakadatlan,
kormos arcot száz darabban,
nincs ajándék, semmi tömjén -
rí Boldizsár, Menyhért meg én.

Az indul el akaratlan
kinek angyala jelen van,
hótalán a hegyek inge -
el kell érnünk Betlehembe!

Kapom a szeretetdömping idején, zakatol a fogyasztói társadalom szeretetgyára, szeretetfesztivál az egész világ. Túláradó, giccses, mert elfödi a valóst... az ember becsapja magát, hajlamos rá. Ilyenkor csapongnak az érzelmek. Egy költő ismerős megtisztelt versével, „Fel nagy örömré” felütéssel, hangja keserű: miért csak egy alkalommal akarja a szeretetet kinyilvánítani az ember? A vers jó, de a költő nem tud örülni. Ady Endre is megszólal, ha már *Karácsony – Harang csendül*

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.

A magyar költészet „fenegyereke”, aki adott is, kapott is eleget, innen is, onnan is, regől, szinte imádkozik meghatottan. Meghatódunk. Kapott-e cserébe ajándékot? A „gyarló ember”, ahogy finomra veszi, igazából *La bête humain*, a „fenevad”, Zola nevezte így 1980-as regényében. (Magyarul *Az emberi dúvad*, ford. Adorján Sándor, Révai, Bp., 1928.) Ma egy fiatal francia filozófus, Gaspard KOENIG aggódik érte, ünnepmentesen, a mindennapok örvénylésében. Az egyént vissza akarja helyezni a mesterséges intelligencia szívébe, hogy megmentse ezt a gyengeségekkel, haragvással teli, de rejtett nagysággal bíró, bepiszkolódott fenevadat.

Babits Mihály is bízott az útkeresőben, van *Esti megérkezés* (kis részlet):

Idelenn a város
villanya villog,
de fenn a nagy ég
száz csillaga csillog
a villany a földi,
a csillag az égi,
a villany az új,
a csillag a régi.

A város fénye világíthat lézerrel, ezerrel, nem ragyog fel a jászol. Lehet az ledlámpa fénye, füzérben. Nem menti fel az embert. Rejtőzködhet, maszkot ölthet, álcázza magát, de csak „deformált”, ahogy kitűnik Hamvas Béla ábrázolásában. (Kaposi Márton, *A rejtőzködő egyén problematikája Hamvas Béla emberfelfogásában = Rendhagyó és félreértett klasszikusok nyomában*, Hungarovox Kiadó, 2019, 91–149.)

Nagy Gáspár nem vádol, s nem ereszt ünnepi pátoszt, különlegesen szép költői képekben adja át gondolati ajándékát. *Hótalan a hegyek inge* – nem boldog az ember lelke, nincs rá mentség... vagy... de mégis: versével lendít, kinek angyala van, akár ha fenn is, de vele, jelen: angyaltárs, akkor van esély, valós remény. És ez a mi hitünk, verséhez csatlakozva erőt kap. Kristályos józansággal kijelöli a *feladatot*, miként ráeszmél a sajátjára Wass Albert kispapja a hegyet járva, mert „Elvész a nyom”. Az útkeresésben eljutunk Tamási Áron realista egységéhez: *Isten, természet és társadalom*. Szerinte az egészséges és termékeny világnézet alapja e három örök tényező. „Emberhez méltó élet csak akkor képzelhető el, ha a lélek e három tényezőhöz való kapcsolatát megnyugtató módon rendezni tudja”. Mindezt Bertha Zoltán közvetíti, amikor kimutatja két szellemóriás, Sütő András és Tamási Áron rokonszellemségét. (Partium, 2019, ősz, 72–84.) Immár hárman vagyunk: Boldizsár, Menyhért meg én. Az ajándékba kapott költői lélektől majd kihajt. Ha gondozod magadban. Belső csend kell hozzá, és belső fény. Békesség, és jó az áldás.

A küldőnek, Ködöböcz Gábornak hálás köszönet érte.